

Aktstk. 66 – Dansk Tipstjeneste A/S, bevilling til at afholde visse spil, lotterier og væddemål

Tiltrådt den 16/12-98 af et flertal i Finansudvalget (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem, der stemte imod andragendet med bemærkning, at Dansk Tipstjeneste A/S bør privatiseres).

Aktstk. 78 – Burkina Faso, gældslettelsesstøtte

Tiltrådt den 16/12-98 af et flertal i Finansudvalget (udvalget med undtagelse af Dansk Folkepartis, Enhedslistens og Fremskridtspartiets medlemmer, der stemte imod andragendet).

Enhedslistens medlem af udvalget har ved voteringen udtalt, at man på baggrund af ministerens fremlæggelse i aktstykkerne samt i svarene på dertil knyttede spørgsmål ikke kan støtte bevillingerne til gældslettelse til Tanzania (aktstykke 51), Burkina Faso (aktstykke 78) og Nicaragua (aktstykke 79).

Det skyldes særligt den støtte til gennemførelsen af de makroøkonomiske strukturalpasningsprogrammer (ESAF), som IMF stiller som betingelse for at opnå gældslettelse, og hvis gennemførelse Danmark støtter med nærværende bevillinger.

ESAF har haft de samme negative effekter som tidligere strukturalpasningsprogrammer. Programmerne har forringet de forgældede landes udviklingsmuligheder og har medvirket til at øge fattigdommen og den sociale polarisering. I mange tilfælde har økonomisk stagnation været programmernes følgesvend. Skønt programmerne allerede i udgangspunktet blev præsenteret som løsningen på gældskrisen af både Verdensbanken og IMF, er gældskrisen langtfra løst. For mange landes vedkommende er den blevet uddybet.

Koblingen mellem gældslettelse og strukturalpasning er derfor i Enhedslistens øjne et skridt væk fra vejen mod social udvikling.

I forbindelse med vedtagelsen af gældslettelsesprogrammet HIPC erklærede både Verdensbanken og IMF, at gældslettelsen havde til formål at styrke social udvikling, herunder de sociale sektorer. Desværre blev denne erklæring uden videre påhæftet i sidste stund, uden at den fik nogen betydning for strukturalpasningsprogrammernes indhold. Der var udelukkende tale om ekstra betingelser, som måtte opfyldes for at komme i betragtning til gældslettelse.

Strukturalpasningsprogrammerne lægger sig dog reelt i vejen for en opprioritering af noget som helst statsligt initiativ. Den sociale dimension i HIPC er således hul.

Danmarks støtte til fondene til afdrag på gæld kan forstås på flere måder. Støtten kan forstås således, at Danmark skal have mulighed for at forsøge at påvirke det videre forløb således, at de sociale sektorer styrkes. Den kan imidlertid også forstås sådan, at Danmark direkte skal spille rollen som IMF's daglige vagthund på ESAF-betingelsernes grundlag. Det er uklart. Også efter ministerens svar på spørgsmål af 2. december 1998. Af økonomiministerens notat om den danske holdning til ESAF og HIPC (af 27. november 1998) fremgår det imidlertid, at regeringen nærer en tykkeretro på, at programmerne i sig selv vil fremme social udvikling. Enhedslisten har derfor ikke fået nogen grund til at tro, at Danmark kan eller vil benytte den position, der opnås gennem bidragene til fondene, til styrkelse af de sociale sektorer, endsiige til at sætte social udvikling i gang.

Hadde der været udsigt til en betragtelig nedskrivning af de årlige tilbagebetalinger på nærværende landes gæld, kunne der argumenteres for, at HIPC-initiativet pegede frem mod en budgetsituation i de pågældende lande, hvor det ville være muligt at løsgøre midler til opprioritering af de sociale sektorer og sætte social udvikling i gang.

Og ganske vist vil HIPC-initiativet føre til en vis nedskrivning af gælden til et »bæredygtigt niveau«. Det »bæredygtige niveau« er dog ikke andet end det, som de forgældede lande med en uhyre beslaglæggelse af samfundsmæssige ressourcer vil være i stand til at betale.

Tidligere erfaringer har vist, at der ikke vil være tale om en nævneværdig reduktion i de årlige tilbagebetalinger. Om nogen reduktion overhovedet. IMF og Verdensbanken har således brugt Mozambique som et slags prestigeprojekt. Verdens fattigste land skulle være et eksempel på, hvordan HIPC kunne fremme social udvikling, bl.a. gennem øget prioritering af de sociale sektorer. De to institutioner har således slynget om sig med store tal på, hvor meget Mozambique ville